

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 kor., fél évre 4 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felelős szerkesztő: **Dr. CZIFRÁK JÁNOS.**
Főmunkatárs: **STERN HUGÓ.**

Kiadó:
A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 60 fill. A sor duplán számít, ha benne aláhúzott szó van.
Nyílttér sora 80 fillér.

A rokkantak jövője.

Lehet-e azt kívánni egy embertől, a ki a háboruban megnyomorodott, hogy az még dolgozzék is? Hiszen nem oka az a saját nyomoruságának. Azért lett nyomorék, mert védte a hazáját, tehát tartsa el az országot! Mért nem ad az állam akkora fizetést a rokkantaknak, hogy gond nélkül élhetnének belőle?!

Gondold meg azonban, ki az az állam, mi az az ország? Egy élő test, melynek mindnyájan tagjai vagyunk. Egy élő test, a mely most rettenetes küzdelmet harcol végig s akár milyen győzelmesen fejezi be a háborút, a háboru után itt fog állni óriási vérvesztéssel és félig-meddig bennán Kevesebb lesz a vére, mert a java elfolyt a csatáren. Béna marad, mert elvesztette a jobb kezét, legerősebb, legdolgosabb, legderékabb embereit. Ugyanoda jutott, a hová te jutottál. Nézz a tükörbe, tekintis végig ma. adon. Ugy-e sápadt az arcod, mert sok véred elfolyt, csonka lettél a csatában. Látod magadat? Akkor látod az országot is! Te sok vért veszített csonka hős, — te vagy Magyarország!

Nézd meg jól ezt az országot, mely éppen olyan, mint te. Tekints rá úgy, mintha csak egyik bajtársad lenne. Kérdezd meg tőle:

— Bajtárs, ki fog téged eltartani, ki fog neked akkora rokkantnyugdíjat adni, hogy bu nélkül élhess holtod napját?

Bajtársad — Magyarország — ez a sápadt, csonka hős azt feleli:

— Nem szorulok senkire. Isten segítségével levertem ellenségemet s Istenben bízom ezután is. Hős voltam a harcban,

hős le-zek a munkában is. Erőm vissza fog térni! Hatalmam, jólétem növekedni fog, mert dolgozni fogok!

Kövésd a példáját, dolgozzál te is! Könnyű azt mondani, hogy dolgozni kell, de lehet-e? Hogyan dolgozzék az a nyomorék, a kinek vagy lába nincs, vagy keze nincs, vagy esetleg se keze, se lába? Hogyan dolgozzék, a kinek tagjai összezsugorodtak, megmerevedtek? Mit ér az ilyen ember munkája? Ki tanítja azt meg újból járni, szerszámmal banni? Ki segíthet ezeken?

Az segít, a kinek a háboru nem ártott. A ki ott volt mindenütt a harcok viharában, a gépmadár berregésében, a haubicok mennydörgésében, a köztűzhelyek véráztatta mezőin s ott virraszt most is a kórházak ágai felett, de mindenünnen megifjodva s megerősödvé tért vissza, hogy rajta is segítsen: a tudomány és a szeretet.

Az orvosi tudomány már csodákat művel. A béna lábna és kéznek átlótt inait összekötözi, a megmerevedett testrészek mozgási képességét fröddökkel, gépekkel, villanyozással visszaadja, az elvesztett végtagok helyébe művégtagokat készít s akkor odahelyez a szeretet ölébe, a hol megtanítanak esetleg műkarra, műlábbal régi mester-ség folytatására, vagy kiképeznek egy új mesterségre, végül pedig állást szereznek, gondoskodnak megélhetéséről s aztán elbocsájtanak az Isten nevében, hogy dolgozzál s keressd meg a mindennapi kenyeret.

*

Gyakran előfordul, hogy a golyó, vagy gránátzilánk elszakítja az idegeket vagy inakat s a láb, vagy a kéz tethetlenül lóg le, munkára képtelen. Ilyenkor egy kis utó-

lagos operációval az elszakított inakat összekötik s a béna tag ismét teljesen ép lesz. Ezek az operációk rendszeren alig fájdalmasak, vagy ha annak ígérkeznek, elaltatással segítenek rajta s a ki alvéti magát a műtétnek, az néhány hét múlva azt veszi észre, hogy épkezélab emberré lett.

Gyakori eset az is, hogy a kéz vagy láb összezsugorodott, megmerevedett, nem lehet hajlítani. Ezen a bajon alkalmas gépekkel segítenek, melyek szeliden kezdik mozgatni a megmerevült tagokat. Természetesen hozzáértő orvos írja elő, naponként mennyi ideíg kell ezeket a mozgásokat csinálni, míg azután néhány hét múlva a merev és béna testrészt magától is mozgatható lesz. Száz és száz ember köszönheti ezeknek a gépeknek visszanyert munkaképességét.

A legtöbb összezsugorodott és megmerevedett testrészek azonban ez mind nem kell, mert untig elég maga frödd. Hízen Magyarországnak csodálatos gyógy-erejű vizei vannak, melyek a bénákat épékké teszik. Ezek a gyógyítási módok már mind régen ki vannak próbálva, de a békeidőben annyira költségesek voltak, hogy a szegény ember nem juthatott hozzá, nem is hallott róluk, nem is ismeri őket. A ki azonban ebben a háboruban lett bénává, az mind-ezeket ingyen használhatja s minden költség nélkül visszanyerheti általuk testi épességét és munkaképességét.

Vannak azonban — sajnos — olyanok is, kik valamelyik végtagjukat elvesztették, kezüket vagy lábukat elvitte az ágyugolyó, vagy le kellett azt vágni. Tud-e segíteni itt is a tudomány, van-e orvosszerek ezek számára? Van.

TÁRCA.

Barkóczi elmélkedések.

Írta: BERTALAN VINCZE.

Az idén is, mint a mult évekbem, nagy vágyal, nagy kedvet éreztem a Mura partján tölteni egy-két napot, hogy a száguldva rohanó, ercében mérhetetlen kincseket rejtő folyam völgyének üde, pormentes levegőjét élvezhessem a Rákospatak menti füsttől, ammoniáktól, szélhordta homoktól telített levegője helyett.

No meg azért is, hogy megfürödjem abban a folyóvizben, amely, azt gondolnám, legtisztább folyóvize a kontinensnek s mint ilyen, közepes hőmérsékét tekintve, kétségtelenül üdítő és edző hatása.

Tapasztalat szerint előrelátható volt, hogy ha én a Mura völgyébe érkezem, eső fog esni. Nem csalódtam.

Alighogy a háborus világ kegyetlen végze-

téből, közel az éjjeli órákban megérkező vonatból kiszálltam, megcsapott a Muravölgy hűvös levegője, amely immár nedves párákkal volt telve, annak bizonyosságául, hogy valahol a közelben eső esett.

Másnap és az utána való nap azután esett is szépen, kiadósan, fájdalom, azonban az egek csatornáí nem bőségeskedtek annyi csapadékkal, hogy az ekevas aljág is átnevésedett volna a föld. Annýt azonban elért, hogy a kapasnővények felüdültek és az őt-hat hét előtt elveitét köles kikelt. Vajjon ezek után várható-e kielégítő burgonya és kukorica termés, nem merek jóslásokba bocsátkozni. Bajos dolog, teszem ott kukoricatermést várni, hol a kihajított és virágzó cimere-nek, bugának nincs mit termékenyíteni, mint hogy a száron nem jelent meg még a csőhajtás, melynek haja, bibeszára felfogvna a himport, termékenyül meg a maghon. Már pedig azt tapasztalatom, hogy a kukorica e tájon, kevés kivétellel, minde-niütt csőhajtás nélkül hozza ki bugáját, amely mindjárt virágzásnak is indul.

Másfelől megállapíthatom azt is, hogy a gabonatermés is annyiban kielégítő, hogy talán a helyi szükségletet előrelátó beosztással fedezni tudja, máskülönben gyenge, bizony gyenge, mint nagy általánosságban egész Magyarországnban. Míhez hozzájárul, hogy zöldség és hüvelyes is nagyon kevés van, takarmány pedig egyáltalán nem lesz, ha csak rövid idő múlva egy jó hetes tartós és kiadós eső nem esik. A gyümölcsfélék közül alma az van bővíben, amit a vend gyerekek azon zöldbem esznek meg amint lepotyog a fáról. Sőt bottal hajgálják le.

Más időkben itt Barkócon minden ház portája tele volt tyukkal, csibével. A falu közepén folyó Mökus vizében csak úgy fehértelt a liba és ruca.

Bezzeg nem fehérlk most s üres vize csendesen folydogál, legfeljebb a falu gyermekei lubickolnak benne édeni mezeitelenségükben.

Barkóc! Hires falu az, mert három korcsmája is van, ami azt jelenti, hogy az existenciát nyújtó talaja meg van a koresma tulajdonosainak.

Tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását.

A megmaradt csonka testrészeiről pontos mértéket vesznek s hozzáillő műlábakat, vagy műkarokat készítenek a réginek pótlására.

Ez is nagy költséggel járt a békeidőben, mert ezeket a művétagokat nagyon finom anyagból kell készíteni s roppant gondos munkával kell előállítani. Szegény embernek ilyenre nem igen tellett, de most ehhez is ingyen hozzájuthat az, a ki a háboruban lett csonkává.

Ezeket a műlábakon később úgy meg lehet tanulni a járását, hogy alig venni észre az igazi láb hiányát. Még az is, a ki mind két lábát töben elvesztette, egy kis bot segítségével járhalhat a műlábakon.

A műkarral meg éppen csodálatos ügyességre lehet szert tenni. Ezer meg ezer példa van rá, hogy megcsontult emberek műkarral ép olyan jól folytatták mesterségüket, mint azelőtt az ép karral. A műkarhoz ugyanis hozzá illeszthető mindenféle szerszám: kasza, kapa, gyalu, pörlyő, toll, kalapács és pompásan lehet velük dolgozni.

Mikor a béna vagy csonka hőst a tudomány emberi ilyenképen valamennyire helyrehozták, művétagokkal ellátták, akkor átveszi őket a szeretet s bekerülnek a csonka és béna katonák munkatelepére.

Ott áll tehát a mi emberünk műlábal, melyen már tud egy kicsit járni s műkarjával, melyet azonban még nem használt s idegenül néz rá: mihez kezdjek én te veled?

Legelső sorban megpróbálják beegyakorolni, hogy a régi mesterségét folytathassa. Főcél mindenkit lehetőleg régi mesterségének folytatására kiképezni. De nemcsak kiképezni, hanem még tökéletesebbé is tenni. Ezeken a munkatelepeken és műhelyekben a legelső tanítómesterek végzik az oktatás munkáját, köztüjük többen olyanok kik magok is rokkantak, vagy művétagokkal dolgoznak. Bizony sok egyszerűbb falusi mesterember került ki ezeknek a keze alól, úgy, hogy a mesterségét jobban érti, mint azelőtt. A ki pedig földművelő volt, azt nemcsak a kasza-kapa forgatására gyakorolják be, hanem kiképezik valami olyan gazdasági ágba is, mellyel odahaza nagyobb jövedelemre tehet szert, sőt még a faluja népét is megtaníthatja rá; ilyenek például a méhészet, baromfitenyésztés,

kosárfonás, szalma- és vesszőfonás és sok más egyéb.

Vannak azonban olyanok is, a kik rokkantságuk következtében régi mesterségük folytatására nem alkalmasok. Az ilyen ember választ magának más mesterséget, a mihez kedve van s a mire alkalmas. Az új mesterségben aztán teljesen kiképezik ezekben a műhelyekben ingyen s míg kitantul addig eltartásáról is gondoskodnak. Sőt ezen idő alatt családtagjaik is megkapják azt a segílyt, a melyet bevonulásuk óta kaptak. Vannak itt lakatosok, asztalosok, óráosok, szabók, cipészek, borbélyok, szjgyártók, bognárok, könyvkötők, festők, könyvnyomdászok, bádogosok, gombkötők, fényképeszek, egyszerűval mindenféle mester, a kik kitanítják az embert a nélkül, hogy valaha inaszkodott volna.

A ki pedig irodai munkára, vagy más hivatalbeli életre érez hajlandóságot; azt rendszeren iskolázzák. A polgári iskola I-IV. osztályát nyolc hónap alatt elvégzik s erről rendes bizonyítványt nyerne.

Legutójjára említem, pedig talán legelőbb kellett volna, hogy a ki eddig nem tudott irni-olvasni, azt ezeken a munkatelepeken erre is megtanítják, akármilyen mesterséget tanul is e mellett. A ki pedig tudott irni, de jobb kezét elvesztette, néhány heti gyakorlat után teljesen belejön a balkezéssel való írásba.

Biz' ehhez sok türelem kell, határtalan szeretet azok iránt, kik a háboruban testi épségüket elvesztették, de a szeretet minden akadályt elhárít, minden nehézséget legyőz s végtelen odaadással munkálkodik.

Munkája azonban nem ér véget azzal, hogy dolgozni megtanít, gondoskodik arról is, hogy tudományodnak hasznát vedhesd. A kenyérkereső életpályára nemcsak kiképez, hanem munkát is szerez, kenyeret ad mindazok kezébe, kiknek kezéből a háboru kiütötte a betevő falatot.

Mikor aztán az a béna hős, ki elment katonának és visszajött koldusnak, mégsem marad koldus, hanem az orvosi utókezelés által újra ép emberré lesz, vagy művétag segítségével visszanyeri munkaképességét, beegyakorlódik régi, vagy új mesterségébe s végre tisztességes kenyérkeresethet jut: ezzel a tudomány és a szeretet munkája be van koronázva.

Ki kell irni a közzükségleti cikkek árait.

Oly rendszertelen árhullámszás, mint manapság van minden téren, de különösen az élelmickek körül, alig volt valaha is. Ez az árhullámszás azt mutatja, hogy az árak megszába teljesen alap nélkül való. Fölültek a ló hátára és onnan nem akarnak leszállani, bármilyen nagy legyen is a főlhözott termelés, bármilyen kicsiny legyen a kereslet, aki egyszer-kétszer járt már, mint eladó a piacon, az hamarosan megtanulja az itteni árait: s legközelebb már mindenre való tekintet nélkül hajítja fel és tartja a magasságokban az árait.

Az Országos Közélemezési Hivatal az Országos Fogyasztók Szövetkezetnek közbenjárására általános rendeletet bocsátott ki, amelyeknek alapján Herbst Géza alispán is intézkedett, hogy vármegye területén lehetőleg szabályoztasan az árak, de nemcsak a piacokon, hanem a vendéglőkben, kávéházakban, fűszerüzletekben, szatócsoknál, általában mindenütt, ahol eleml cikkek beszerezhetők, azoknál a túfizta és szénkereskedésekben is.

Az alispán ugyanis rendeletet bocsátott ki a főlhözolgyarákhoz és polgármesterekhez, hogy a heti piacokon ott, ahol még nem lenne, haladéktalanul életbe kell léptetni az elővételi tilalmat.

A tilalmi idő határárt délelőtt tíz órában állapítja meg a rendelet. Ez azt jelenti, hogy a vizontelárusítókna délelőtt tíz óráig nem szabad a piacon bevásárolniok, a termelők azonban kötelesek a behozott cikkeit áruba bocsátani.

A rendelet szerint a vendéglők, kávéházak, mindennemű élelmickek árusító üzletek, ia és szénkereskedések kötelesek a náluk kapható közzükségleti cikkek árait kifigyesztieni úgy, hogy az kívülől is olvasható legyen.

Ennek a rendeletnek idővsége nyilvánvaló. Hiszen mindennapos tapasztalat, hogy egy és ugyanaz és ugyanolyan minőségű árucikk az egyik üzletbe jóval drágább, mint a másikban, talán azon az alapon, hogy hozzászoktak a »legmagasabb árak« megállapításához, amelyet úgy értelmeznek az egész vonalon, hogy annál alacsonyabban vétek volna bármit is áruba bocsátani.

A hatóságok ennek a rendeletnek szigoru végrehajtását szorgalmazni fogják, s aki be nem tartja azt a legszigorubban megbüntetik. A büntetés hatszáz korona pénzbüntetés és két hónapig terjedhető elzárás lehet.

Hirdetések a kiadóhivatal ozimere küldendők.

illetőleg az állami italmérés bérlőinek, akiknek egyike jelenleg aratógazda Szlavóniában.

Állami iskolája is van, ami a mostani városos időben azért nevezetes, mert igazgató-tanítója hadbavonult, amelynek egyik, a magyar kulturát jellemző következménye, hogy az idegen ajku lakosság gyermekei az igazgató-tanító által elért magyar nyelvben való jártassága egyenesen visszafejldik, aminek egy másik következménye, hogy ezen nemedek önhibáján kívül nem tud megfelelni a jövőbeni és a magyar nyelvet írásban és szóban bíró követelményeknek, amelynek alapján választói jogát gyakorolhassa.

Hja bizony nem elég már a hazaszeretet, a hazáért való önfelelődozást a szívekbe csepegtetni, megrogzítani, kiirthatatlanul meggyökeresíteni, hanem követendő példát is kell statuálni arra nézve, hogy kell azt beváltani, hogy kell azt tettet is megvalósítani: így válván a tanító minden tekintetben hivatásának élő, hivatását megtestesítő tanítóvá, hivatása egész emberévé.

Barkócon sok hal is van. Halásznak itt derüre-borura, halat azonban itt olyan magamfele embere jópénzért sem kap. Miért, miért sem,

nem kutatom. Csak hallom, hogy métermázsza számra is fogtak már halat, tehát van elég, én azonban akárhányszor lejöjtek a Mura partjára, nem tudok abban a szerencsében részesülni, hogy halat egyek.

Ugy látszik, ki kell bérelnem a halászati jogot s talán akkor jut hal hébe-korba, talán még Rákospalotára is.

Barkócon van három malom is, ezek egyike a Lukács József barkóci lakos tulajdonát képező alulesapó patakmalom a Vrbjében.

Jól felszerelt hengeres malom, ami mint ilyen, valóban nagy szerencséseje a községnek s talán a környéknek is annyival is inkább, mert a Muravizi malmok, akárcsak a Dunaiak, egymásután tűnnek el és helyettük állítólág újat nem szabad építeni, de nem gondolnak vele. Ezt ugy értem, hogy a vízvezető meder, valahányszor a Mura kiönt, mindig kavicsal tellik meg s míg azt emberi kézzel ki nem tisztítják, a malom hónapokig állni kénytelen, ami szocialis szempontból közérdekbe ütközik.

Pedig hát ha ott, ahol a vízvezető meder a Murából kiindul, úgy megfelelő és szabályozható

zsilip építtetnek, a meder mindenkor megmentetnek a bekvicsolástól. És én, őszintén szólva, el sem tudom gondolni, hogy lehetett medret engedélyezni mindaddig, míg egy ilyen zsilip felállítására nincs kellőkép biztosítva a szabályozás költségvetésének terhére.

A magam részéről ezen zsilip felépítését minden esetben a szabályozás költségvetésének terhére tartom megokoltnak és pedig nem kisebb okból, mint azon szocialis követelményből kifolyólag, amely szerint a szabályozást eszközölő államnak elsőrendű kötelességében áll a magántulajdonokat képező vagyont a legmesszebb menő határhozig kármentesíteni.

Mert aminthogy a molnár nem oka a nagy víznek, áradásnak és nem vonható felelősségre az okozott károkért, azonképen az állam sem, annyiben, hogy az egék csatornáinak nem parancsol, de annál inkább a kormányzat mulasztásának kell betudni, hogy közegeivel az előre látható károknak elejét nem vette, nem vétele.

H I R E K.

Központi szeszfőzdek.

A pénzügyminiszterium szőlőtörkölre, borseprőre és szilvára nézve Szombathelyen, Vasvárott, Sárváron, Alsódon, Dukán, Baltavárott, Körmenen, Őrszentpéteren és Muraszombatban 1917. évi szeptember hó 1-étől kezdve egy-egy központi szeszfőzdet engedélyezett és a szőlőtörkölre, borseprőre és szilvára nézve az egész vármegye területén a főzőkészülék termelőképessége szerinti átálányozást 1917. évi szeptember 1-ével beszüntette.

Ennélfogva a kir. adóhivatalokat utasította, hogy ezen időponttól kezdve a főzőkészülék termelőképessége szerint átálányozott szeszfőzdek részéről szőlőtörkölly, borseprő vagy szilva lepárolására tett adóbejelenteket el ne fogadjanak.

Oly időben, amidőn azonban anyagokra nézve, melyek feldolgozására a központi szeszfőzdek létesültek vagyis szőlőtörkölre, borseprőre és szilvára nézve szeszfőzés nem folyik, a központi szeszfőzdekben az alkohol mennyiségnek a tényleges termelvény szerint megadótátása mellett bor és egyéb gyümölcs is (barack, meggy, cseresznye stb.) lepárolható.

A központi szeszfőzde vállalkozója köteles a kerületéhez tartozó kőszégek területéről a központi szeszfőzdebe beszállított és szeszfőzésre, valamint szilvaiz készítésre alkalmas összes szilva és szilvacse, továbbá szőlőtörkölly, illetve borseprő mennyiségét a folyó évben a m. kir. miniszteriumnak a szilvát, szilvakészítményért és szilvacseért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában kiadott rendeletével megállapított áron, a jövőben pedig a megállapított áron kespénzfizetés ellenében megvenni és azt e tekintetben fennálló törvényes határozatának értelmében az alkoholmennyiségnek a tényleges termelvény szerinti megadótátása mellett szeszfőzésre, illetve szilvaiz vagy aszaltszilva készítésre felhasználni. A központi szeszfőzdebe beszállított szőlőtörköllynek, illetve borseprőnek szeszfőzésre kell alkalmasnak lennie és a központi szeszfőzde vállalkozója a kifőzött szőlőtörköllyt, illetve borseprőt, borköt, takarmány és olaj készítésére köteles felhasználni.

A termelők jogosítva vannak szilva termésükből csemegeként való fogyasztásra bármily mennyiségűt eladni, vagy abból, továbbá a szőlőtörköllyből, illetve borseprőből a tényleges termelés szerint való megadótátás mellett kifőzni. Jogosultak továbbá szilvaizkészítésre és aszaltszilva bármily mennyiségűt felhasználni és e célokra bárkinek annyit eladni, amennyi az illetők házi-szükségletének megfelel.

A termelők szilvatermésüket, szőlőtörköllyt, illetve borseprő termésüket, illetve készletüket a fentiek szerint megállapított áron más központi szeszfőzdeknek is eladhatják. Ellenben, a főzőkészülék termelőképessége szerint, átálányozás alól eső szeszfőzdeknek termésükből mit sem adhatnak el.

A termelők a kimondottan csemegefajtájú szilvát, amely azonban szeszfőzésre és szilvaiz készítésére nem fordítható, szabadon eladhatják.

— **Uj főispán.** A legutóbb megtartott minisztertanácson a még ki nem nevezett főispánok kinevezését intézték el. A főispáni kinevezés kérdése vármegyecsere érthető izgalmat okozott és a vármegye közönsége nagy megnyugvással veszi tudomásul Dr. Ostffy Lajosnak főispánná való kinevezését. Dr. Ostffy Lajos e vármegyében kezdte meg értékes közéleti működését és mint a vármegyei életnek alapos ismerője és kiváló tagja, a legnagyobb reményekre és bizalomra

ad jogosultságot. Vármegyénk határszéli járása a muraszombati járás is bizalommal néz főispáni működése elé és sok reménytel várja tőle e járás közérdekű ügyének támogatását. Aki Ostffy Lajos eddigi közéleti működését ismeri, az egy pillanattal sem kételkedik, hogy benne járásunk megértő támogatója fog találni.

— **Hósi halál.** Amily lelkes büszkeséggel olvastuk a vitéz 83-sok dicséretét, ahol a muraszombati járás derék fia is hősi munkát végeztet ép oly megilletődéssel veszünk hirt egy a haretérről érkezett levélből Heuberger Lajos és Barbarics Lajos zászlósok hősi haláláról, akiket egy gránát-lövés talált, amely ifjú életüket kioltotta. Mind a két nagyreményű jöhetősegi fiatalember községünk szülőit, itt nőttek fel előttünk és bennük a boldog szülők a jó barátok, a jó ismerősök az ideálisan gondolkozó kötelelességtudó, ambíziózus fiatalembert ismerték fel. Mély a részvétünk a két fiatal hős katonai halála fölött és a község egész lakossága részvételével fordul a mélyen sajgótt Heuberger Simon és Barbarics János polgártársaink és családjuk felé.

— **Praesentatio.** Szakovits József bántornyai és Kúhár József belatinci plébánosok, gróf Zichy Ágost kegyúrtól a bántornyai illetve belatinci plébániára bemutató levelet nyertek.

— **Szabadságon.** Dr. Geiger Vilmos cs. és kir. ezredorvos, tb. megyei főorvos, 3 heti szabadságra távozott. A körházi igazgatói hivatásában dr. Czipott Zoltán helyettesíti, hivatalos ügyeiben dr. Brandicu Sylvius.

— **Utazás akadémikokkal** Az ügyvédi hivatásra erősen rá nehezedett a háború vihára. Aki katonai, az bizony kockára tette ithoni egész existenciáját, aki pedig még ithon van, az szerényen tengeti életét és nagy igyekezettel éli fel azt, amit jobb időkben félre tett. Ezekhez a nagy bajokhoz még próbb kisebb bajok is jönnek, úgy hogy most az ügyvédi hivatás igazán a nem irgylendő foglalkozások közé számítható. Ami kis forgalom van, azt is erősen megbénítja a fuvarozás viszonyok nehézsége, mert ha néha-nap akad egy-egy ugynevezett kiszállás, helyszíni tárgyalás, az is, mire fuvart lehet találni, beszűnik. A napokban is dr. Grandpierre Jenő kir. járásbíró helyszíni tárgyalást tűzött ki, amelyre a perlekedő felek ügyvédei, Olajos Sándor és dr. Pintér Miklós is ki akartak menni. A fuvarost annak rendje-módja szerint fel is fogadták, aki azonban időközben úgy látszik, jobb fuvarra tett szert és cserben hagyta az ügyvédeket. Erre mentő gondolatot támadt és Turk József vendégfőltől egy egyfogatut béreltek és mivel az egyfogatut csak legfeljebb két embernek volt helye, kocsist nem vittek magukkal és így hárman indultak neki kocsis nélkül a nagy utnak Vidorlak felé. A közbizalom Olajos Sándor felé hajlott, aki iránt kora és azzal járó mérséklete is bizalmat kellett és aki utításai bizalmából a gyeplőt kezébe vette. A ló azonban hamar felismerte, hogy gyeplűje laikus kezében van és macakodni kezdett. Erre a fiatalabb utitársak vették át a bajtást, azonban a dicsőség csak rövid ideig tartott, majd úgy próbálták a lovat hajtatni, hogy egyik a gyeplőt, a másik az ostort fogta, de a ló macakosl megállott és tovább menni nem akart. Erre a bíróság és a peres felek képviselői egyértelműleg megállapodtak abban, hogy legkényelmesebb mégis az lesz, hogy mind a hárman tesszék a kocsiról és a lovat sorsára bízzák. És ekkor a ló neki is indult, az utasok pedig gyalgoszerrel követték a kocsit. A regényes utazás után erősen kifáradva,

megizzadva érkeztek a helyszínére. Visszafelé már ezután a vidorlái part ugylászik jobb erkölcsökre szoktatta a macakoskodó lovat s a késő esti órákban sikerült az utasoknak szerencsésen kocsin hazakerülni.

— **Szabadságon.** Zágonyi János polgári iskolai h. igazgató 4 heti szabadságra távozott és távollétében az igazgatói teendőket Tóth Kálmán tanár végzi.

— **Hadifogságban.** A legújabb kimutatások szerint orosz hadifogságba jutottak a muraszombati járásbeliek közül 83. gyalogezredből: Bertalanics József Szécsényfalva, Bohár István Sándorvolgyi, Breszkócs Ádám Tótkeresztur, Ciffer Vince Ujkőnényes, Czvetkó Ferenc Muraszombat, Frumen Antal Vaskorpád.

— **A Dániában és Norvégiában gyógyuló hadifoglyok meglátogatása.** Az Oroszországból Dániába és Norvégiába állandó gyógykezelésre átszállított nagybeteg hadifoglyokhoz június közepe óta hozzátartozóik látogatás céljából kiutazhatnak. Az utazást a cs. és kir. hadügyminiszterium abban az esetben engedélyezi, ha a kérvényező kellőképpen meg tudja okolni óhajátását. Igen fontos okokból olyan határozatok hoztak a hospitalizáltak látogatására vonatkozóan, a melyeknek minden egyes kérvényező alá van vetve. A kérvényt minden esetben a magyar vörös kereszt egylet hadifoglyokat gyámolító bizottságához (Budapest, IX., Üllői-ut 1.) kell benyújtani. Hangsúlyozzuk, hogy a hadügyminiszteriumhoz közvetlenül beküldött kérvényeket semmivel sem intézik el gyorsabban, mert a meghatározott formához kötött kérvények összekészítésének amugy is a Hadifoglyokat Gyámolító Bizottságnál kell megtörténnie. Illetékes helyen gondoskodtak arról, hogy a hivatalos elintézés gyorsan, minden idővesztés nélkül történjen. Felvilágosítást és utmutatást levélben, távirati uton vagy élőszóval ugyancsak a magyar vörös kereszt egylet hadifoglyokat gyámolító bizottságának Üllői uti helyiségeiben kell kérni.

— **Deák-Oththon fiuinternátus Szombathelyen.** Ezen állami felügyelet alatt álló intézetben a vidéki tanulók kellemes oththon találnak teljes ellátással. Tessék érdeklődni.

— **Levél a hadifogságból.** Malacsics István hadnagy, a muraszombati Mezőgazdasági Bank tisztviselője Chabarovsk orosz fogságból levelet írt szüleikhez, melyben értesít őket, hogy orosz fogságból Svédországba került, ahol gondos elátásban részesül. A svéd kormány ugyanis orosz fogságban levő katonáknál közül a gyengédekkel ápolásra vállalta el és az onnét érkező hírek szerint, a svéd közönség a legnagyobb szeretettel és gondossággal látja el a hadifoglyokat.

— **Szabadulás orosz fogságból.** Szendy Béla szombathelyi kataszteri mérnök, a 18. honvéd gyalogezred tart. hadnagya, több mint két évi fogság után, Oroszországból mint cserkereszt hazaérkezett. Szendy Béla július 29-től augusztus 11-ig szombathelyi lakásán (Kereszt-utca 8.) szívesen ad mindazoknak felvilágosítást, akiknek hozzátartozói Kelet-szibériában sýnlődnek fogságban.

— **Megjelent az uj bélyeg illetek táblázat.** A múlt év november hó elséjén életbe lépett okmánybélyeg illetekre vonatkozó új táblázat, tekintettel arra, hogy még az 1917. évi naptrájk lejegyzőjének része is a régi bélyeg tarifát tartalmazza, a nagyközönség sok tévedéstől és bírságoldástól óvhatja meg magát, ha a szóbanforgó táblázatot megszerzi. Kapható Balkányi Ernő papirkereskedésben Muraszombat és Alsóendva, Ára 20 fillér.

— Olvassa „AZ EST”-et, ha mindenről informálódni akar. AZ EST riportjai mindig kimerítik a nap eseményeit, mert AZ EST mindent megír és mindenről tud, ami közérdekű. AZ EST munkatársai mindenütt ott vannak, ahol esemény történik, hogy a lehető leggyorsabban és a személyes meggyőződésen alapuló pontossággal írassák meg tudósításait, az ország minden részében és a külföldön pedig olyan szervezett tudósítógárda látja el a hírszolgálatát, amellyel szemben a világ legelső lapjai is elismeréssel vannak. Ez a magyarázata annak, hogy az egész világ sajtója naponta sokszor hivatkozik AZ EST-re, mint forrásra, közli tudósításait és táviratait, azzal a biztos tudattal, hogy AZ EST citálásával már a hitelesség bélyegét is rányomta a közleményre.

A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.

VIGYÁZZON

egészségére!

Megbízható és jóminőségű nikotinmentes **cigaretta-hüvelyeket** csakis **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében Muraszombatban szerezhet be.

Könyvujdonságok a megjelenés után azonnal kaphatók, ugyszintén Olesó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár füzetei raktáron nagy választékban. — **Balkányi E. Muraszombat.**

Használjunk hadi postabélyeget!

35 dekás tábori dobozok

kaphatók

Balkányi Ernőnél

Muraszombat.

VASVÁRMEGYE

LEIRÁSA

népszerű füzetcseke iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében, Muraszombatban.

A t. Vendéglős uraknak

figyelmükbe ajánlom, hogy a legjobb minőségű s legszebb

papír-szalvétát

legolcsóbb árban szállítom.

Balkányi Ernő Muraszombat.

Ne feledkezzünk meg a kórházainkban ápolt sebesült katonákról!

Pergamentpapír

befőtt bekötéséhez. elsőrendű minőség. Kapható: **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében **MURASZOMBAT.**

Nélkülözhetetlen utmutató.

Körjegyzői, ügyvédi, járásbíróági és magán hivataloknak, községi bírának, vendéglősök és magánosoknak nélkülözhetetlen utmutató

Muraszombtjárás községeinek

névjegyzéke

Ára
10
fillér

Feltüntetve: a községek új elnevezése ABC rendben, távolság Muraszombattól oda és oda és vissza kilométerekben, a község melyik körjegyzőséghez tartozik és annak utolsó postája, lakosainak száma. A bírósági kiküldött és végrehajtó napi díja és utazási illetménye kilométerenkint.

Faltéglát

szállít bármely állomásra

BILLISICS J. UTÓDA

KOVÁCS FERENCZ

gőztéglagyára

ZALAEGRSZEG.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

LOBRAI JÁNOS nagy vendéglője

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

HIRSCHL ANNA fűszer kereskedése és kész férfi ruharaktára a vasút állomás mellett.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecsakavágó gépek árusítása

NÁDAI JÓZSEF bornagykereskedése, Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

FLISZÁR JÓZSEF vendéglős.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

KOFJÁCS FERENCZ épület- és műlakatos kerékpár javító.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindenemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJÓZ épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

SIFTAR ISTVÁN vendéglős Pálmafa.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-ú. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SAVEL JÁNOS vendéglős Kísszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján Muraszombatban.